

Δημοκρατική Μεθοδολογία (Λήψης Αποφάσεων)

Η Δημοκρατική Μεθοδολογία είναι ένας μηχανισμός λειτουργίας πολυπληθών ομάδων βάσει δημοκρατικών διαδικασιών. Οι προτεινόμενες τεχνικές εκπορεύονται από συστήματα διαχείρισης επιχειρήσεων, καθώς και μεθόδους λήψης αποφάσεων.

1. Αναλύοντας τον στόχο

Ο αυτονόητος σκοπός είναι (φαίνεται) η:

λήψη αποφάσεων με δημοκρατικό τρόπο.

Ο προφανής ωστόσο αν και βασικός στόχος δεν είναι ο πρωτεύων.

Το βασικό ζητούμενο είναι η:

επίτευξη **συνεργασίας των ανθρώπων,**
η δημιουργία **συλλογικής συνείδησης,**
και καλλιέργεια **ατομικής επίγνωσης** και **ευθύνης.**

Η συμμετοχή στην δημοκρατική διαδικασία δεν είναι αυτοσκοπός δηλαδή, αλλά το **μέσον** για την ενεργοποίηση της συλλογικής σκέψης, την καλλιέργεια του ατόμου ότι είναι ο ίδιος η λύσις, ο ίδιος κύριος του εαυτού του να αυτενεργήσει αλλά και να συνεργήσει με αντίστοιχους συνειδητοποιημένους πολίτες.

Γιατί όμως δημοκρατικά:

Γιατί όχι μία κοινωνία μερμηγκιών, με αυστηρές δομές και κανόνες προς κοινόν όφελος της αποικίας;

Η δημοκρατική πολιτεία πρεσβεύει και προκρίνει την:

- ίση συμμετοχή στην διακυβέρνηση
- ελεύθερη συνείδηση
- ελεύθερη δημιουργία

Η συμμετοχή στην διαδικασία λήψης αποφάσεων ενισχύει την συμμετοχή στην διαδικασία δράσης.

Η ελευθερία συνείδησης είναι η βάση για τον επίπονο δρόμο της επίγνωσης.

Η ελευθερία δημιουργίας είναι η ισορροπία μεταξύ ατομικής και συλλογικής ευτυχίας.

Η ισότιμη και συλλογική διακυβέρνηση μας προστατεύει από την ατομική ιδιοτέλεια.

Εν τέλει είμαστε και ευφάνταστα όντα για να αυτοπεριοριστούμε στον ρόλο του κουβαλητή ή προστάτη της βασιλικής φωλιάς.

Βλέπουμε λοιπόν ότι τα βασικά στοιχεία της δημοκρατίας ενισχύουν τα ζητούμενα της μεθόδου.

Ανακεφαλαιώνοντας:

Στόχοι:

- Καλλιέργεια συλλογικής (δημοκρατικής) συνείδησης

- Καλλιέργεια σημασίας κάθε πολίτη ως πρωτεργάτη στην διευθέτηση της ζωής του και της διακυβέρνησης της πόλης του.
- Δημοκρατική διακυβέρνηση
- Συνεργατική δράση

2. Πρωτογενείς μηχανισμοί

Πριν την ανάλυση των μεθόδων και την περαιώση των στόχων είναι σημαντικό να αντιληφθούμε ορισμένες **απαιτούμενες συνθήκες** που μας διευκολύνουν να συλλάβουμε το **γιατί** επιλέγουμε κάθε μεθοδολογία:

Η ύπαρξη δικτύου

Η γνωριμία των μελών, η δημιουργία σημείων επαφής. Συχνά παραγνωρίζεται ότι πρώτα πρέπει να βρεθούμε και μετά να ενεργήσουμε.

Η εδραίωση επικοινωνίας

Αν δεν έχουμε τρόπους επικοινωνίας παύει να υφίσταται οποιαδήποτε δομή και λειτουργία

Η ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων

Η συνέργεια δεν μπορεί να έρθει από ψυχρούς αποκομμένους ανθρώπους. Η ανθρώπινη επαφή, οι σχέσεις των πολιτών, η σύμπνοια είναι η κινητήριος δύναμις.

Η καλλιέργεια της αυτοθέσμησης και αυτοκυριαρχίας

Αναφέρθηκε και ο στόχος.

Η ανάδειξη κάθε μέλους ως αυτόνομου και ελεύθερου πολίτη είναι δώρο και ζητούμενο της δημοκρατίας.

Η διασφάλιση της λειτουργίας της ομάδος

Προφύλαξη από δυσλειτουργικά μέλη, είτε είναι εκούσια ή ακούσια.

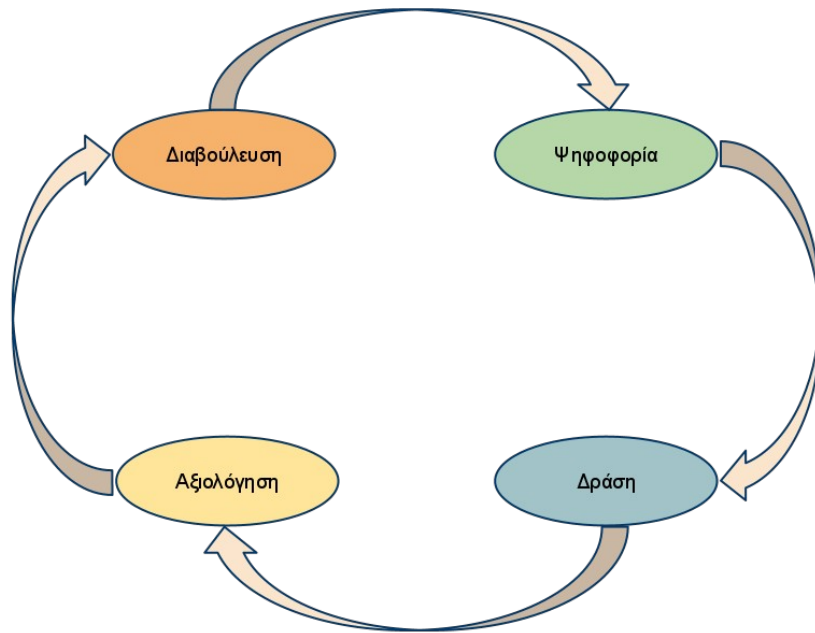
Διαφύλαξη της μεθοδολογίας.

Η διασφάλιση της ιδιαιτερότητας κάθε πολίτη και της συμμετοχής του

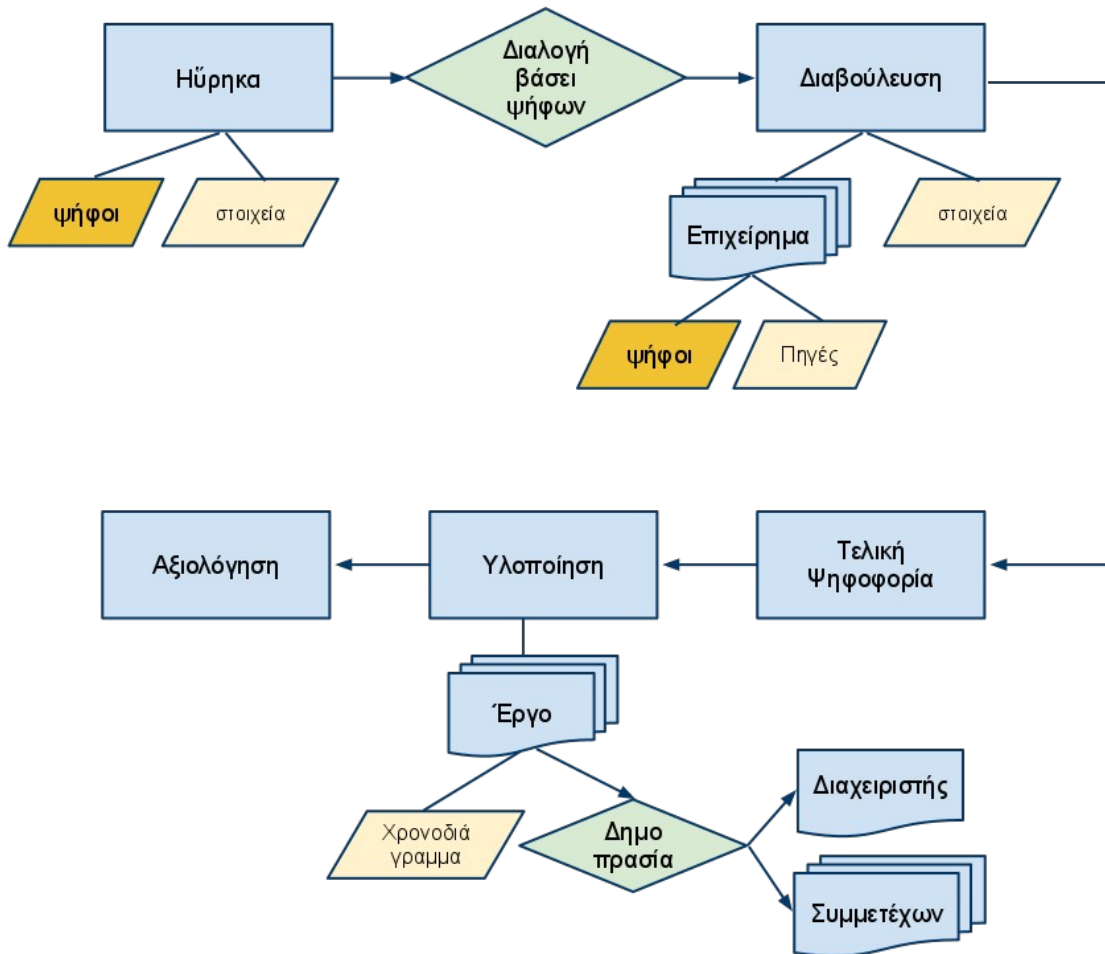
Κάθε πολίτης είναι το βασικό κύτταρο λειτουργίας μίας ομάδος. Η προστασία του ρόλου του εξασφαλίζει τόσο την προσωπική του ευτυχία όσο και την επιτυχία του συνόλου.

Η διασφάλιση, προώθηση, δημιουργία αυτών των συνθηκών είναι βασικές απαιτήσεις για την επιτυχία της μεθοδολογίας.

3. Η Ροή Διαδικασίας

Αναλυτικότερα:

4. Μέθοδοι

α) Διαίρεση σε Ομάδες

Όταν το μέγεθος μίας ομάδος/κοινοβουλίου είναι διψήφιου και άνω αριθμού, η διαδικασία λειτουργίας επιδεινώνεται εκθετικά. Σε αυτή την περίπτωση εφαρμόζουμε τον διαχωρισμό των μελών σε ομάδες μονοψήφιου πλήθους και μονού αριθμού (για να αποφεύγουμε τις ισοψηφίες).

Οφέλη:

- Καλλιέργεια της συλλογικής και δημοκρατικής εργασίας!
Η δημιουργία δημοκρατικών πυρήνων επαναφέρει την παλιά χαμένη συλλογική μνήμη.
- Καταργεί την ηγετική δομή του ομιλητή ακροατών. Δημιουργείται κύκλος μελών και όχι ακροατήριο.
- Διαμοιρασμός της οργανωτικής εργασίας. Λιγότερες προτάσεις προς επεξεργασία. Κατάργηση των πολλών ατομικών προτάσεων. Όφελος οι συλλογικές προτάσεις.
- Απομόνωση δυσλειτουργικών μελών σε μικρές ομάδες. *Περισσότερα στα εργαλεία άμυνας για αντίστοιχες περιπτώσεις.*

Δυσκολίες:

- Κάθε ομάδα πρέπει από μόνη της να λειτουργήσει δημοκρατικά.
- Απαιτούνται διαχειριστές έμπειροι.

β) Διαχειριστής Ομάδος

Για την εύρυθμη λειτουργία κάθε υποδιαιρεμένης μονοψήφιας ομάδος απαιτείται ένας διαχειριστής.

Ο διαχειριστής είναι μέλος της ομάδος που προκρίνεται για τον ρόλο είτε με κλήρωση, είτε με συνεννόηση των μελών.

Ρόλος του διαχειριστή είναι:

- **Να διευκρινίσει στην αρχή της διαδικασίας τους κανόνες λειτουργίας.**
Τα μέλη οφείλουν είτε να συμφωνήσουν, είτε να εγείρουν τις όποιες ενστάσεις τους.
Απαιτείται ομόφωνη σύντομη ψηφοφορία.
Επιλέγεται προαιρετικά η σειρά ομιλιών.
Μη τήρηση του άνωθι καθιστά διαχειριστή και ομάδες άκυρες.
- Να καταγράψει τα στοιχεία επικοινωνίας των μελών.
- Να τηρούνται οι χρόνοι.
- Να τηρείται η διαδικασία.
- Να κρατούνται σημειώσεις/συνόψεις. (συνεπικουρούμενος αν χρειασθεί).
- Να διεξάγει ψηφοφορίες.
- Να είναι Λειτουργός της Δημοκρατίας.

Ρόλος του διαχειριστή **δεν** είναι:

- Να μιλάει περισσότερο από τα υπόλοιπα μέλη.
Σε αυτή την περίπτωση έχει αποτύχει στο έργο του.
- Να μιλάει εξ ονόματος της ομάδος.
- Να μην τηρεί την διαδικασία ή να ευνοεί μέλος ή εαυτόν.
- Να κλείνει την συζήτηση (ξεκινάει πρώτος ή με κλήρωση αν επιλέξουν τα μέλη).

Στο τέλος κάθε περιόδου της διαδικασίας, ο διαχειριστής μέσω αιτήσεως μέλους δύναται να αξιολογηθεί και ψηφισθεί για αντικατάσταση ή συνέχιση των καθηκόντων του.

Στο τέλος της διαδικασίας αξιολογείται υποχρεωτικά από τα μέλη της ομάδος.

Αρνητικά βαθμολογημένος διαχειριστής εξαιρείται του ρόλου μία φορά σε επόμενο κοινοβούλιο όποτε και αν του τύχει.

γ) Κανόνες

Υπεράσπιση της δημοκρατικής διαδικασίας.

Η διαδικασία με την έναρξη ψηφίζεται και κατακυρώνεται από όλα τα μέλη (όπως αναφέρεται στην παράγραφο Διαχειριστή). Εν συνεχεία κανένα μέλος δεν επιτρέπεται να εγείρει θέματα αλλαγής της διαδικασίας ή κατάργησής της.

Ήθος

Όλα τα μέλη είναι απολύτως υποχρεωμένα άνευ εξαιρέσεως να συνομιλούν σε κόσμιο ύφος, με φυσιολογικό τόνο φωνής και με σεβασμό στους υπολοίπους.

Ο Διαχειριστής είναι υπεύθυνος να κρίνει πότε δεν τηρείται ο συγκεκριμένος κανόνας και να προβαίνει σε επισημάνσεις προς τα μέλη. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης έχει το δικαίωμα με την σύμφωνη γνώμη της πλειοψηφίας και των υπολοίπων μελών να καθαιρεί τον λόγο από έναν ομιλητή για τον συγκεκριμένο κύκλο.

Ισηγορία

Κάθε μέλος έχει δικαίωμα ίσου χρόνου ομιλίας στην ομάδα. Μόνο το ίδιο μέλος μπορεί να παραιτηθεί της σειράς του ή του χρόνου του και ερωτάται για αυτό σε κάθε κύκλο ομιλιών.

Ο χρόνος ή η σειρά του δεν παραχωρούνται.

Ελευθερία άποψης

Κάθε μέλος χαιρεί του απολύτου δικαιώματος της γνώμης του (αρκεί να είναι σε κόσμιο ύφος και τόνο φωνής) ανεξαρτήτως αν ακούγονται αιρετικές οι απόψεις του.

Η αυτοδιαχείριση χρόνου

Από την στιγμή που δοθεί ο λόγος σε ένα μέλος, ο χρόνος ανήκει στο ίδιο. Το ίδιο το μέλος επιτρέπει ή όχι απορίες/διευκρινήσεις επί των απόψεών του.

Ο διαχειριστής επιτρέπεται να παρέμβει μόνον εάν:

- Τελειώνει ο χρόνος.
- Δεν τηρείται ο κανόνας ήθους.
- Ο ομιλητής είναι εκτός θέματος. Εδώ μπορεί να προβεί σε επισήμανση και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, με την σύμφωνη γνώμη και της πλειοψηφίας των υπολοίπων μελών να σταματά τον ομιλητή.

δ) Κύκλος Διαβουλεύσεων

Η λειτουργία μία ομάδος γίνεται με επαναλαμβανόμενους Κύκλους Διαβουλεύσεων, αφού έχουν γίνει οι προκαταρκτικές διαδικασίες πρόκρισης Διαχειριστή, αναφοράς στους κανόνες λειτουργίας και επικύρωσή τους.

Ο πρώτος Κύκλος Διαβούλευσης είτε ορίζει το Θέμα συζήτησης, αν αυτό δεν είναι ορισμένο από προηγούμενη λειτουργία, είτε μία αρχική τοποθέτηση πρόταση κάθε μέλους επί του θέματος.

** Είναι χρήσιμο μέρος της διαδικασίας να γίνεται με Φόρμες όπως περιγράφεται σε επόμενη μέθοδο.*

Οι επόμενοι Κύκλοι αξιολογούν τις προτάσεις βάσει επιχειρημάτων, ορθολογισμού και ανταλλαγής απόψεων. Σκοπός είναι η σύνταξη **κοινής πρότασης**, στην οποία .

Ενδιάμεσος Κύκλος μπορεί επίσης να έχει τον ρόλο ψήφισματος τον έως τώρα διαβουλεύσεων.

Ο τελευταίος Κύκλος υποχρεωτικά καταλήγει σε ψήφισμα και αξιολόγηση του Διαχειριστή.

δ) Φόρμες και γραπτός λόγος

Προτείνεται επισταμένως η χρήση έτοιμων φορμών για την έκφραση απόψεων.

Οι φόρμες αυτές μοντελοποιούν κάθε πρόταση σε:

- Περιγραφή
- Πλεονεκτήματα/Οφέλη
- Μειονεκτήματα/Εμπόδια
- Τρόπους/Έργα υλοποίησης της πρότασης

Οφέλη:

- Έγγραφη καταγραφή των προτάσεων.
- Ευκολότερη αξιολόγηση από όλα τα μέλη.
- Περιορισμός της προφορικής αοριστολογίας και υπεκφυγής από το θέμα.
- Περιορισμός δυσλειτουργικών μελών.

Δυσκολίες:

- Απαιτείται γραφειοκρατική προετοιμασία.
- Πρέπει πάραυτα να αναγνωσθούν και διαβουλευθούν.